

RECENZJE, OMÓWIENIA, NOTY

Vladimír Mates, *Jména tajemství zbavená*, Epocha, Praha 2003, 381 s., ISBN 80–86328–30–9.

Nakladatelství Epocha vydalo nedávno druhý díl encyklopedie nejfrekventovanějších českých příjmení v České republice pod názvem *Jména tajemství zbavená* autora Vladimíra Matese. Kniha navazuje na první díl, který vyšel poprvé jako *Malá encyklopedie českých příjmení* (1998) a po úspěchu prvního vydání podruhé s názvem *Jména tajemství zbavená* (2002). První díl obsahoval výklady o 250 nejfrekventovanějších českých příjmeních užívaných v České republice. Čtenářský ohlas přiměl autora i nakladatele pokračovat druhým dílem. Autor tak rozšířil počet hesel o dalších 250 příjmení, a to takových, která jsou z hlediska frekvence českých příjmení na 251.–500. místě. Stejně jako v prvním dílu se i zde autor opíral o údaje z centrálního registru obyvatel, čímž předešel jakýmkoli nepřesnostem a statistickým odchylkám při kvantifikaci údajů. Ne nezajímavá je informace, že v součtu všech jmen v této knize tvoří ženské pohlaví 52 % všech jmen (všech uživatelů).

Struktura hesel je stejná jako v předchozím dílu. Autor uvádí nejprve kolikáté místo podle frekvence zaujímá dané příjmení mezi ostatními a kolikáté nejčastější je od příslušného písmene (např. příjmení *Adam* je 296. nejrozšířenější příjmení v ČR a třetí nejčastější od *A*). Dále následuje celkový počet jednotlivých jmen (např. v ČR žije 4635 nositelů příjmení *Adam*), porovnání poměru daného příjmení k nejrozšířenějšímu příjmení *Novák* (např. na jednoho nositele příjmení *Adam* připadá 15,3 *Nováků*). Autor zaznamenává i nejznámější nositele jednotlivých příjmení, např. středověkého kronikáře Adama z Brém, knihtiskaře a humanistického spisovatele a vydavatele. Dále V. Mates představuje frazeologické obraty, příp. termíny, které s daným příjmením souvisejí. Čtenář se tak dozví, že jméno *Adam* se objevuje ve frazeologických obrazech, jako např. *Adamovo jablko*, *Adamovo dřevo*, *začít od Adama*, *koupat se na Adama*, *zákon sv. Adama*, *Adamův syn*, *Adamův prut*. Autor připomíná i označení náboženské sekty adamité, která svůj název odvozovala právě od jména *Adam*. (Chodili nazi jako *Adam* s *Evou* v ráji.) Stranou nezůstává ani souvislost příjmení s jmény místními a pomístními, ani jeho výskyt v pranostikách. Osobní jméno *Adam* dalo vzniknout jménu místnímu (oikonym) *Adamov* (4 obce v ČR) a jménům pomístním (anoikonymům) jako např. oronymům *Adamova hora* (Prachaticko), *Adam* (Orlickoústecko), *Adamovská vrchovina* (jižní Morava) a hydronymům *Adamovský rybník* (Českokobulevsko), *Adamovská říčka* (Blanensko). Uvádějí se i blízká příbuzná jména (např. *Adamczyk*, *Adamčák*, *Adamček*, *Adamčiak* atd. u jména *Adam*, autor u tohoto hesla přináší více než čtyři desítky příbuzných

jmen). Nakonec hesla podává autor výklad o původu daného jména. Příjmení *Adam* patří k těm, které bylo odvozeno od jména křesťanského. Toto jméno souvisí s hebr. *hádám* ‘země, hlína, prst’, ve volném překladu tedy ‘pozemšťan, ze země stvořený’. Autor upozorňuje i na analogii uvedeného hebrejského slova s lat. *humus* ‘země, hlína, prst, půda’ a *homo* ‘člověk’, resp. *humo* ‘pohřbívat do země’.

Vladimíru Matesovi se podařilo napsat poutavou a přitažlivou formou knihu, kterou ocení nejen odborníci (bohemisté, lingvisté, učitelé), ale i široká veřejnost. Výklady o původu rozšíření (a další informace) příjmení zajímají přirozeně většinu uživatelů jazyka, neboť každý jsme nositelem nějakého příjmení. Čtenář uvítá na začátku knihy abecední seznam 500 nejrozšířenějších příjmení v ČR, stejně jako seznam příjmení na 251.–501. místě. Autor ještě vhodně připojil rejstřík příjmení, jež nejsou samostatnými hesly.

Patrik Mitter, Ústí nad Labem

Eva Höflerová, *Školský dialog a jeho vliv na rozvoj řeči dětí*, 1. vydání, Ostravská univerzita, Ostrava 2003, 119 s., ISBN 80–7042–297–1.

Publikace vznikla na Pedagogické fakultě Ostravské univerzity jako další práce autorky, jejíž badatelský zájem se už několik let soustředí na – zjednodušeně řečeno – jazyk komunikace ve školním prostředí. Přesněji se E. Höflerová zabývá fenoménem zvaným *školský dialog*, přispívá k tématu *pedagogická komunikace*, zabývá se vlivem školy v rozvoji jazykové kompetence dítěte, a to jak v obecném smyslu, tak v dílčích vyučovaných předmětech. Přestože se didaktice češtiny (ani jiným didaktickým otázkám) osobně nevěnujeme, její práce sledujeme vždy s velkým zájmem, neboť se v nich projevuje moderní sociolingvistický a psycholingvistický přístup k jazykovému materiálu, jsou v nich dodržovány metody těchto disciplín a prezentovaný materiál je vždy autentický. K zájmu o cílené zkvalitnění školské komunikace vede autorka také své diplomanty – budoucí učitele, kteří se tak snad poprvé ve svém životě začínají „odborně” zamýšlet nad nevyužitými možnostmi jazykové výchovy na školách. Poznámka na konci publikace informuje, že posuzovaný „Spis vznikl z prostředků výzkumného záměru VZO s názvem *Nové možnosti vzdělávání učitelů, vychovatelů a žáků pro učící se společnost 21. století*”. Kéž by snahy řešitelů všech těchto záměrů odstranily stávající nedostatky školské komunikace!

Úvodní autorčina poznámka, že její práce je „individuálním pohledem na řeč dětí školního věku”, neznamená, že jde o pohled subjektivní, rezignující na výsledky dosavadního bádání jiných odborníků. Naopak. Autorka prokázala přehled v oblasti odborné literatury, zejména české. Ten, kdo se rozhodne publikaci E. Höflerové

přečíst, najde v ní komentář k základním pojmům z oblasti řečové komunikace jako takové a uvědomí si specifika komunikace institucionální.

Dále se už v práci vychází z toho, čím se škola jako vzdělávací a výchovná instituce liší od jiných „zařízení“, kde je jazykový projev, zejména v mluvené a dialogické formě, důležitou součástí společenské interakce. Na několika příkladech školského dialogu (učitel – žák/žáci) autorka předvádí mechanismy jeho fungování, což není samoúčelné, ale má vést k modifikaci stávajícího modelu a najít prostředky, jakými to lze udělat. Předností autorčina komentáře je fakt, že je doplněn o přehledné grafické zpracování údajů a místy i o snahu postihnout výsledky analýzy statisticky.

V následných kapitolách se už autorka více přidrží jazykové složky školského dialogu, a to nejen v rovině teoretické, ale i s přihlédnutím k postojům samotných žáků k různým jazykovým jevům (vztah k nespisovným prvkům v jazykovém projevu, hodnocení kvality vlastních jazykových schopností i textů produkovaných jinou osobou aj.). Rozbor školského dialogu vychází z metod textové syntaxe a teorie jazykové komunikace, je v něm použito zavedené pojmosloví. Na závěr se autorka dotýká otázky prostředků neverbální komunikace ve školském prostředí.

Z toho, co autorka píše a jak svůj výklad prezentuje, jsme usoudili, že tím hlavním, o koho tu jde, je žák, který by neměl zůstat pasivním účastníkem pedagogické komunikace, ale pohotovým, vnímavým a dostatečně připraveným komunikačním partnerem učitele. Řešení tohoto úkolu však nepřísluší (pouze) žákovi, ale hlavně škole jako instituci i jednotlivým učitelům.

Irena Bogoczová, Ostrava

Nová slova v češtině 2, kolektiv autorů pod vedením Olgy Martincové, Academia, Praha 2004, 568 s., ISBN 80–200–1168–4.

Nově vydaný slovník neologismů *Nová slova v češtině 2* (Academia, Praha 2004, dále jen NSČ 2) navazuje na svého předchůdce – slovník *Nová slova v češtině* (1998, dále jen NSČ 1) – z hlediska obsahového i chronologického. *Nová slova v češtině 2* zaznamenávají neologismy, tj. nově utvořená slova, slova s novými významy, nová slovní spojení a frazémy, nově přijatá slova v období let 1996–2002 (předchozí slovník vycházel z lexikálního materiálu z období let 1985–1995). Přestože slovníky neologismů nepatří k slovníkům normativním, tj. takovým, které popisují standardní, ustálenou slovní zásobu, odrážejí v každém případě tendence, které se v současné češtině projevují v oblasti pravopisu, v rovině výslovnostní a tvaroslovné. Z tohoto důvodu může slovník neologismů sehrát významnou roli při stabilizaci jazykové normy. Porovnání lexikálních vrstev zachycených v obou výše uvedených slovnících naznačuje, že mezi oběma vrstvami existují pevné vztahy. Je patrné, že v období let

1996–2002 jsou změny ve slovní zásobě češtiny výraznější a intenzivnější než v předchozím období.

Materiálovou základnu slovníku čerpali autoři především z textů současné psané publicistiky, což je pochopitelné vzhledem k dnešní silné pozici publicistiky v komunikaci, částečně také z mluvených projevů zaznamenávaných z rozhlasového a televizního vysílání. Přehled všech excerpovaných titulů (novin, časopisů, tiskovin, internetových zdrojů, umělecké a popularizační literatury, učebnic, názvů rozhlasových a televizních stanic), z jejichž lexikálního materiálu slovník vychází je uveden v seznamu zdrojů a pramenů (s. 563–568). Je patrné, že při výběru novinových a časopiseckých zdrojů byla brána jejich sledovanost a tematické zaměření na jednotlivé oblasti společenského života. Za užitečnou považují i excerpce informačních materiálů (letáků, prospektů a inzertních novin), z nichž lze vysledovat i systémotvorné procesy v současné chrématonymii, což je na námět pro zcela samostatná zkoumání onomastického charakteru.

Slovník tedy zaznamenává neologismy, tj. nové lexikální jednotky z let 1996–2002. Ty vznikají na základě několika pojmenovacích postupů: a) přejímáním, b) kalkováním, c) tvořením víceslovných (sdružených) pojmenování, d) tvořením slov odvozováním a skládáním, e) tvořením slov zkratkových, f) tzv. sémantickým tvořením. K nim řadí autoři i tzv. stylové neologismy, tj. takové výrazy, u nichž se přehodnocuje jejich původní příznakovost. Do slovníku byla zahrnuta i slova, která se opět do komunikace vrací, např. *hejtman*.

Při výběru heslových jednotek (uspořádaných abecedně) postupovali autoři ve shodě s NSČ 1. Výběr hesel vycházel z několika kritérií: a) kritérium rozšíření v současné spisovné komunikaci, b) kritérium časové, c) kritérium strukturního typu neologismů a d) rozšíření v úzu. Jako nejen vhodné, ale i velmi potřebné se jeví poukazování souvislostí mezi lexikální vrstvou zachycenou v NSČ 1 a NSČ 2. Odkazy v NSČ 2 na souvztažná slova v NSČ 1 upozorňují buď na skutečnost, že slovo užitě ve výkladu významu heslového slova v NSČ 2 je zpracováno v NSČ 1, nebo že slovo uvedené v NSČ 2 (event. jeho výklad) úzce souvisí s příslušným slovem v NSČ 1. Od této zásady upouští autoři u slov relativně frekventovaných, jejichž seznam uvádějí na s. 19.

Autoři použili logicky tentýž způsob uspořádání hesel jako v NSČ 1, tak že kromě údajů o výslovnosti, pravopisu, tvarosloví a výkladu heslového slova zde nalezneme i příklady jeho kontextového užití. Toto řešení je z hlediska uživatele velmi potřebné, neboť od pouhého teoretického výkladu významu nelze mnohdy u slov dosud v jazyce neužitých odvodit i jejich adekvátní uplatnění v komunikaci. Výslovnost slov je uvedena v hranatých závorkách u všech slov, jejich grafická podoba se liší od podoby vyslovované. Údaje o výslovnosti a pravopisu se opírají o současné normativní příručky) srov. *Pravidla českého pravopisu* z r. 1993 a *Česká výslovnostní norma* J. Hůrkové z r. 1995). Nadto se přihlíží k současnému úzu. Je možné, že u některých výrazů, u nichž slovník uvádí více pravopisných forem (srov. *halfpipe/half-pipe*, *handsfree/hands-free*, *harddisk/hard-disk*) časem některé variantní podoby ustoupí

ve prospěch podoby jedné. Můžeme tedy zhruba říci, že uváděné údaje o výslovnosti, pravopisu a tvarosloví odrážejí tendence, které se v současné češtině v těchto jazykových rovinách projevují.

Při zaznamenávání produktivních prefixů a prvních či koncových komponentů složených slov se podle mého názoru velmi vhodně poukazuje na skutečnost, že některé z těchto morfémů mají po stránce významové a funkční vlastností jak kořeného morfému, tak prefixu (srov. např. *giga-*, *mega-*, *mikro-*, *mini-*, *pseudo-*, *super-*, *vice-*). V případě některých slootovorných prostředků se domnívám, že vlivem dynamiky slovní zásoby během uplynulých 15–20 let je lze považovat již i za komponenty, např. *ex-* ve významu ‘bývalý’ (*exdruholigový*, *exherec*, *exmilenec*, *exmístopředseda*), *ultra-* (*ultrahvězda*, *ultrakonzumní*, *ultrapřenosný*, *ultrasportovec*), *kvazi-* (*kvaziléčitel*, *kvazinovinář*, *kvazipřátelský*). O této tendenci svědčí i vymezení uvedených morfémů jako komponentů v *Akademickém slovníku cizích slov* (1995) a ve *Slovníku spisovné češtiny pro školu a veřejnost* (1. vyd. 1978, 2. vyd. 1994, 3. vyd. 2003).

Významy polysémních slov jsou označeny arabskou číslicí (srov. *europostor* 1., 2.; *fitnesska* 1., 2.). Homonyma jsou označena římskou číslicí, srov. *medvěd* I, *medvěd* II. Slova s novými významy zaznamenává NSČ 2 tímž způsobem jako NSČ 1, srov. např. výrazy *globalizace*, *hostování*, *hradba*, *ikona* apod. Také vymezení jednotlivých významů zvláště u polysémních slootovorných prostředků přináší mnohá úskalí. Ke kterému z významů *super-* lze přiřadit význam tohoto morfému např. ve výrazech *superkandidát*, *superstriktivní*? Lze význam tohoto morfému v uvedených výrazech vztahovat pouze k jednomu z významů (viz s. 439), nebo k více významům? Lze tři uvedené významy tohoto morfému v jednotlivých pojmenováních od sebe přesně odlišit? Podobně je tomu např. u komponentu *tele-* (viz s. 466–470).

Před výkladem významu slov uvádí slovník kvalifikátory, které postihují expresivitu slova, poukazují na postoje uživatelů jazyka k označované skutečnosti (zkratkou je naznačeno, zda jde o slovo s kladným či záporným citovým zabarvením). Další kvalifikátory vypovídají o užití slova, jeho uplatnění z hlediska komunikačního se zřetelem k oblastem komunikace, popř. oboru (u termínů). *Slovník* pracuje s těmito základními oblastmi komunikace: a) celospolečenská komunikace, b) běžná komunikace, c) profesní komunikace a slang. Přesné zachycení toho, v jaké komunikační oblasti se daný výraz uplatňuje, je v případě některých z nich velmi obtížné. Užívání mnohých výrazů se mnohdy šíří i do jiných komunikačních sfér, což je charakteristickým znakem současné komunikace. Přece jen vymezení některých hesel poznámkou na konci heslového odstavce se zdá být ne zcela jednotné. Složeniny *koaličně-koaliční*, *koaličně-opoziční* jsou charakterizovány jako výrazy z oblastí politické publicistiky, u složenin *koaličně-opoziční*, *koaličněšmluvní* (zřetelně stejného charakteru) slovník žádnou specifikaci komunikační oblasti neuvádí.

Autoři pracují ve slovníku s užším pojetím okazionálnosti. Na okazionální (příležitostný) charakter jednotlivých lexikálních jednotek je upozorněno vždy v poznámce heslové stati. Rovněž hodnocení okazionálnosti jsou podle mého názoru ne vždy zcela jednotná, např. *zevling* hodnotí slovník jako příležitostný výraz, slootovor-

ně a komunikačně analogický *ležink* nikoli. Zařazení např. kompozit *kočkohonič*, *kočkolapka* mezi výrazy z běžné mluvy se mi jeví jako poněkud předčasné, čímž ale toto jejich případné uplatnění v budoucnosti nepovažuji za zcela nereálné. Velká slootovorná potencialita některých slootovorných prostředků zřejmě upozadila jejich příležitostný charakter, ačkoli se oba jevy navzájem nevylučují (např. některé složeniny s *pseudo-*, *super-*, *arci-* apod.).

U slov přijatých v současnosti z cizích jazyků uvádí slovník v špičatých závorkách jejich výchozí, původní jazyk, srov. např. *cheerleader* [čírliđr] *neskl. ž.* (z angl.); *karaoke* *neskl. s.* (z jap.). Zvolení takového řešení je vedeno bezesporu praktickým úmyslem – poskytnout čtenáři základní informaci o jazyce původu daného výrazu. Zájemci o podrobnější údaje o původu jistě využijí některý z etymologických slovníků.

Víceslovná (sdružená) pojmenování jsou ve slovníku zpracována jako samostatné heslové jednotky. Uvádějí se pod heslovými slovy, které odpovídají jejich jednotlivým významovým komponentům, ale vykládají se u heslového slova, které je totožné s prvním plnovýznamovým komponentem, např. *právo* → *komunální právo*, *komunitární právo*, *unijní právo*, *veřejný ochránce práv*; *mobilní*, *mobilní kancelář*, *mobilní operátor* (odb.), *mobilní telefonie*, *mobilní telefonista*, *mobilní telefonování*, *mobilní videotelefon*.

Slovník upozorňuje na multiverbizovaná a univerbizovaná pojmenování a na pojmenování vzniklá odvozováním od iniciálových zkratk poznámkou na konci heslové stati. Ukazuje se, že vymezení univerbizovaného výrazu naráží na nejednotná pojetí univerbizace. Ve slovníku jsou jako univerbizované výrazy hodnoceny např. *sametka* (expr.), *jednoeurovka*, *titulka* (novin.), *pinapka* (prof.). Naproti tomu výrazy, jako např. *cílovka* (mark.) (*cílová skupina*), *řádovka* (hud. publ.) (*řadová skladba*), *tělesňák* (*tělesně postižený*), nejsou explicitně takto vymezeny, třebaže mají evidentně analogickou genezi.

Frazémy (frazologická spojení) jsou zpracovány podobným způsobem jako víceslovná pojmenování (viz výše). Většinu zachycených frazémů lze považovat za novum let 1996–2002 (to se týká i komunikační oblasti užití). Některé frazémy jsou podle obecného jazykového povědomí staršího data, stejně tak jako i ve slovníku zaznamenaná oblast jejich komunikačního užití může být starší. Máme na mysli frazémy jako *mít tah na branku*, *běh/běžec na dlouhou trať*, *tahat za záchrannou brzdu*. Nicméně drobné přesahy mimo uvedený časový rámec vyplývají z nemožnosti zcela přesně stanovit vznik, šíření a užívání mnohých lexikálních prostředků současné češtiny.

Mezi pojmenovacími postupy má i nadále (stejně jako v NSČ 1) silnou pozici přejímání slov z cizích jazyků, zvláště z angličtiny. Prohlašuje se tendence tvořit syntetická pojmenování, a to nejčastěji hybridní kompozita s prvním komponentem cizího původu, jako např. *bio-*, *video-*, *super-*, *euro-*, *ex-*, *techno-*, *ultra-*, *mega-* apod. Slovník dokládá, že dotváření domácích ekvivalentů k přejímání a využívání domácích slootovorných prostředků při adaptaci přejímek patří rovněž k charakteristickým znakům naší současné slovní zásoby, zdá se však, že zatím přece jen mírně převažují

tendence internacionalizační. Vyrovnávací tendence, které se projevují v plánu pojmenovacím a výrazovém, se jednak uplatňují v jednotlivých komunikačních sférách v různé míře, jednak se zdaleka netýkají každé výpůjčky.

Rozvoj nových informačních a telekomunikačních technologií se projevuje do značné míry i při sémantickém tvoření. Již existující formy získávají nové významy. Zvláště patrný je vznik nových významů u stávajících forem, kterých se doposud užívalo v běžné komunikaci bez speciální vrstvy uživatelů. Nové lexémy se tak začínají uplatňovat např. právě v oblasti uživatele počítačů, srov. *rozklíčování*, *záložka*, *záplata*, *rozmrázit*, *rozkopírovat*, *zabrousit*, *zasurfovát si*. Případnou terminologizaci uvedených výrazů nelze do budoucna zcela vyloučit. Opačnou tendenci, tj. k determinologizaci, lze v NSČ 2 vysledovat přece jen v menší míře, srov. např. *hardware* (nově v žertovném významu 'fyzické vlastnosti, schopnosti, dispozice člověka'), *software* (podobně nově ve významu 'myšlení člověka, lidský rozum, duše').

Neologický slovník zaznamenává nejen výrazy odrážející vývoj různých oblastí vědy, techniky, ekonomiky, obchodu, ale také výrazy, které souvisí s dobovým životním stylem, zrcadlí aktuální dění na politické scéně. Mnohé z těchto výrazů patří mezi okazionalismy (tj. slova tvořená a užívaná příležitostně). Jedná se povětšinou o slova utvořená na základě domácích slovotvorných prostředků, tj. slova utvořená derivací, kompozicí nebo jejich kombinací, srov. *bezpříběhový* (kult.), *pofestivalí*, *arcičajovník* (expr., publ.), *čtyřholčí* (publ.), *jakobyreferendum* (expr., polit. publ.), *keltomilství* (expr., publ.), *jednopytlismus* (expr., polit. publ.). Do neologického slovníku okazionalismy bezpochyby patří, je nutné přitom počítat s tím, že se mnohé z nich již dále ve slovní zásobě neuplatní. Jak uvádějí autoři v předmluvě, ze slovníků neologismů asi jen 60 % lexikálních jednotek přechází do obecných výkladových slovníků.

Z charakteristiky neologismů z hlediska komunikačního vyplývá, že se nové lexikální jednotky vyskytují hojně jak v komunikaci celospolečenské (veřejné, oficiální), v komunikaci běžné (neveřejné, neoficiální), v oblasti profesní mluvy a slangu. U mnohých již existujících forem došlo ke vzniku nových specializovaných významů (viz výše). Jiná pojmenování (ponejvíce z oblasti výpočetní techniky) se naopak začínají uplatňovat v běžné komunikaci, neboť se neustále rozrůstá počet uživatelů počítačů, resp. internetu. Do budoucnosti lze jistě počítat s tím, že se užívání mnoha výrazů zaznamenaných v NSČ 2 rozšíří i do dalších sfér komunikace.

Z analýzy lexikálního materiálu obsaženého v tomto slovníku vyplývá, že tendence naznačené již slovníkem *Nová slova v češtině* (1998) se ještě dále prohlubují a zvyrazňují. Jedná se především o tendence internacionalizační, terminologizační a determinologizační a tendence k posilování polysyntetických typů pojmenování. Bude ještě zajímavé porovnat vývoj naší slovní zásoby, zachycený v tomto slovníku, s případným dalším, v pořadí již třetím slovníkem neologismů.

Slovník je výsledkem několikaleté systematické práce lexikograficko-terminologického oddělení ÚJČ AV ČR, práce velmi náročné, potřebné a záslužné. Práci celého oddělení nelze než velmi ocenit. Nejen odborná, ale i laická veřejnost dostává do ru-

kou lexikografické dílo, které je dostatečně reprezentativním obrázkem současné české slovní zásoby. Tento slovník poskytuje velmi cenný materiál, vypovídající o stavu a vývojových tendencích současné češtiny. Uživatelé češtiny mají nyní k dispozici další slovník neologismů – slovník zajímavý a velmi užitečný, který svým způsobem doplňuje výkladové slovníky. Domnívám se, že se tak u nás zakládá tradice slovníku neologismů, čímž se přibližujeme k lexikografii moderních zemí, v nichž je průběžné vydávání slovníků nových slov již dávno samozřejmostí.

Patrik Mitter, Ústí nad Labem